

รายวิชา ภาษาไทย

เรื่อง คำราชาศัพท์ (๑)

รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ครูผู้สอน รุ่งพิรุณ เชื้อนรอบ

พระปราง

แก้ม

พระนาสิก

จมูก

พระขนิษฐา

น้องสาว

พระอนุชา

น้องชาย

คำราชาศัพท์

กิจกรรม

ลำดับอิสริยยศกิตติมศักดิ์ การใช้คำราชาศัพท์

ลำดับที่ ๑ พระบาทสมเด็จพระ

ลำดับที่ ๒ สมเด็จพระบรม

ลำดับที่ ๓ สมเด็จพระเจ้าฟ้า

ลำดับที่ ๔ พระองค์เจ้า

ลำดับที่ ๕ หม่อมเจ้า

ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้
เรื่อง ลำดับชั้นการใช้คำราชาศัพท์

สรุปเป็นแผนผังความคิด
เป็นเวลา ๑๐ นาที

ตัวอย่างใบความรู้ เรื่อง ลำดับชั้นการใช้คำราชาศัพท์
สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th

คำราชาศัพท์

มีความหมายว่าอย่างไร

คำราชาศัพท์

คือ คำสุภาพที่ใช้ให้เหมาะสมกับฐานะ
และบุคคลหรือผู้ควรแก่การเคารพนับถือ

แต่เดิม

ใช้กับพระมหากษัตริย์และพระบรมวงศานุวงศ์เท่านั้น

ปัจจุบัน

ใช้กับพระมหากษัตริย์และพระบรมวงศานุวงศ์
พระภิกษุสงฆ์ และสุภาพชน

ลำดับอิสริยยศกษัตริย์

บุคคลที่ต้องใช้คำราชาศัพท์

ลำดับที่ ๑

พระบาทสมเด็จพระ

ลำดับที่ ๑ พระบาทสมเด็จพระ

ลำดับที่ ๑ พระบาทสมเด็จพระ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว

(พระ-บาด-สม-เด็จ-พระ-เจ้า-อยู่-หัว-พระ-ปะ-ระ-เมน-ทะ-ระ-รา-มา-ทิบ-บอ-ดี-สี-สิน-ทระ-มะ-หา-วะ-ชิ-รา-ลง-กอน-พระ-วะ-ชิ-ระ-เกล้า-เจ้า-อยู่-หัว)

ลำดับที่ ๒

สมเด็จพระบรม

ลำดับที่ ๒ สมเด็จพระบรม

สมเด็จพระนางเจ้าสุทิดา พัชรสุธาพิมลลักษณ พระบรมราชินี

(สม-เด็จ-พระ-นาง-เจ้า-สุ-ทิ-ดา-พัช-ระ-สุ-ธา-พิ-ม-น-ลัก-พระ-บอ-รม-รา-ชี-นี)

ลำดับที่ ๒ สมเด็จพระบรม

สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนี

พันปีหลวง

(สม-เด็จ-พระ-นาง-เจ้า-สิ-หริ-กิต-พระ-บอ-รม-รา-ชี-นี-นาถ
พระ-บอ-รม-มะ-รัต-ชน-นะ-นี-พัน-ปี-หลวง)

ลำดับที่ ๒ สมเด็จพระบรม

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ
สยามบรมราชกุมารี

(สมเด็จพระ-กะ-นิศ-ถา-ทึ-ราด-เจ้า-กรม-สมเด็จพระ-เทพ-
พะ-รัต-ราด-สุ-ดา-สะ-หยาม-บอ-รม-มะ-ราด-ชะ-กุ-มา-รี)

ลำดับที่ ๓

สมเด็จพระเจ้าฟ้า

ลำดับที่ ๓ สมเด็จพระเจ้าฟ้า

สมเด็จพระเจ้าน้องนางเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์
อัครราชกุมารี กรมพระศรีสวางควัฒน วรขัตติยราชนารี

(สมเด็จพระเจ้าน้องนางเธอ-เจ้าฟ้า-จุฬา-พอน-วะ-ไล-ลัก-อัก-กระ-ราด-ชะ-
กุ-มา-รี-กรม-พระ-สี-สะ-หวาง-คะ-วัต-วอ-ระ-ขัต-ติ-ยะ-ราด-ชะ-นา-รี)

ภาพ สมเด็จพระเจ้าน้องนางเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณ ๖ จาก : <https://www.thebangkokinsight.com/99460/> สืบค้นเมื่อวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๖๓

ลำดับที่ ๓ สมเด็จพระเจ้าฟ้า

สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าพัชรกิติยาภา นเรนทิราเทพยวดี

(สม-เด็จ-พระ-เจ้า-ลูก-เธอ-เจ้า-ฟ้า-พัช-ระ-กิ-ติ-ยา-พา-
นะ-เรน-ทิ-รา-เทบ-พะ-ยะ-วะ-ดี)

ลำดับที่ ๓ สมเด็จพระเจ้าฟ้า

สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าสิริวัณณวรี นารีรัตนราชกัญญา

(สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ-เจ้าฟ้า-สิ-ริ-วัณ-วะ-รี-
นา-รี-รัต-ราด-ชะ-กัณ-ยา)

ลำดับที่ ๓ สมเด็จพระเจ้าฟ้า

สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้าที่ปงกรรัศมีโชติ

มหาวชิโรตตมางกูร สิริวิบูลยราชกุมาร

(สม-เด็จ-พระ-เจ้า-ลูก-ยา-เทอ-เจ้า-ฟ้า-ที่-ปง-กอน-รัต-สะ-หมี-โชติ

มะ-หา-วะ-ชิ-โรต-ตะ-มาง-กูณ-สี-หริ-วิ-บูล-ราด-ชะ-กุ-มาน)

ลำดับที่ ๓ สมเด็จพระเจ้าฟ้า

ทูลกระหม่อมหญิงอุบลรัตนราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี

(ทูน-กระ-หม่อม-หยิง-อุ-บน-รัต-ราด-ชะ-กััน-ยา-
ลี-หริ-วัต-ทะ-นา-พัน-นะ-วะ-ดี)

ลำดับที่ ๔

พระองค์เจ้า

ลำดับที่ ๔ พระองค์เจ้า

พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี กรมหมื่นสุทธนารีนาถ

**(พระ-เจ้า-วอ-ระ-วง-เทอ-พระ-อง-เจ้า-โสม-สะ-วะ-ลี
กรม-มะ-หมื่น-สุ-ด-ทะ-นา-รี-นาถ)**

ลำดับที่ ๔ พระองค์เจ้า

พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าสิริภาจุฑาภรณ์

(พระเจ้า-วอ-ระ-วง-เทอ-พระ-อง-เจ้า-สิ-หริ-พา-จุ-ทา-พอน)

ลำดับที่ ๔ พระองค์เจ้า

พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าอทิตยาทริกิติคุณ

(พระ-เจ้า-วอ-ระ-วง-เทอ-พระ-อง-เจ้า-อะ-ทิด-ตะ-ยา-ทอน-กิ-ติ-คุณ)

ลำดับที่ ๔ พระองค์เจ้า

สมเด็จพระสังฆราช

(สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ)

(สม-เด็จ-พระ-สัง-คะ-ราด-สม-เด็จ-พระ-อะ-ริ-ยะ-วง-ศา-คะ-ตะ-ยาน)

ลำดับที่ ๕

หม่อมเจ้า

ลำดับที่ ๕ หม่อมเจ้า

หม่อมเจ้าชาตรีเฉลิม ยุคล และหม่อมเจ้าในสายราชสกุลอื่น ๆ

บุคคลที่ไม่ต้องใช้คำราชาศัพท์

หม่อมราชวงศ์ หม่อมหลวง หม่อม พระราชกณะ

ลำดับที่ ๑ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ลำดับที่ ๒ สมเด็จพระบรมราชินี

ลำดับที่ ๓ สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์

ลำดับที่ ๔ พระองค์เจ้าทีปังกรรัศมีโชติ

ลำดับที่ ๕ หม่อมเจ้ากนิษฐาธิราชเจ้าหญิงกนิษฐาธิราช

ลำดับอิสริยยศกิตติมศักดิ์ที่ต้องใช้คำราชาศัพท์

การใช้คำขึ้นต้น และคำลงท้าย

คำขึ้นต้น

ขอเดชะ ฝ่าละอองธุลีพระบาทปกเกล้าปกกระหม่อม

คำลงท้าย

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม ขอเดชะ

สรรพนาม

บุรุษที่ ๑ ข้าพระพุทธเจ้า

บุรุษที่ ๒ ไ้ฝ่าละอองธุลีพระบาท

คำขึ้นต้น

ขอพระราชทานกราบบังคมทูลพระกรุณาทรงทราบ
ฝ่าละอองธุลีพระบาท

คำลงท้าย

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม

สรรพนาม

บุรุษที่ ๑ ข้าพระพุทธเจ้า

บุรุษที่ ๒ ใต้ฝ่าละอองธุลีพระบาท

คำขึ้นต้น

ขอพระราชทานกราบบังคมทูลทรงทราบ
ฝ่าละอองพระบาท

คำลงท้าย

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม

สรรพนาม

บุรุษที่ ๑ ข้าพระพุทธเจ้า

บุรุษที่ ๒ ใต้ฝ่าละอองพระบาท

คำขึ้นต้น

ขอพระราชทานกราบทูลทราบฝ่าพระบาท

คำลงท้าย

ควรมิควรแล้วแต่/สุดแต่จะโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม

สรรพนาม

บุรุษที่ ๑ ข้าพระพุทธเจ้า

บุรุษที่ ๒ ใต้ฝ่าพระบาท

คำขึ้นต้น

ขอประทานกราบทูลทราบบฝ่าพระบาท

คำลงท้าย

ควรมิควรแล้วแต่/สุดแต่จะโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม

สรรพนาม

บุรุษที่ ๑ ข้าพระพุทธเจ้า

บุรุษที่ ๒ ใต้ฝ่าพระบาท

กิจกรรม

จับไข่อันตราย

ให้นักเรียนล้วงลูกบอลจากกล่อง ภายในลูกบอลจะมีพระนามของพระมหากษัตริย์
และพระบรมวงศานุวงศ์ หากล้วงถูกพระนามพระองค์ใดให้อธิบายว่าอยู่ลำดับ
อิสริยยศกี่ลำดับที่เท่าไร และมีการใช้คำขึ้นต้นและคำลงท้ายอย่างไร

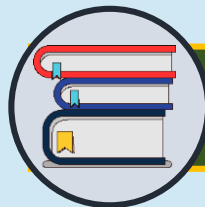
สรุป

คำราชาศัพท์ คือ คำสุภาพที่ใช้ให้เหมาะสมกับฐานะของบุคคลต่าง ๆ ซึ่งสะท้อนให้เห็นวัฒนธรรมอันดีงามของไทย ความละเอียดอ่อน ซึ่งมีหลักการ
ใช้ที่แตกต่างออกไปตามระดับชั้น

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง คำราชาศัพท์ (๒)

สิ่งที่ต้องเตรียม

หนังสือหลักภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ปากกาสี

สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th

